

Paternalist Liderlik Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Paternalist Liderlik Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28940>

Özet

Bu giri?, **Paternalist Liderlik Ölçeği**'nin Türkçe adaptasyonunu sunmaktadır. Ölçek, Erol ve ?entürk (2018) tarafından Türk kültürel ve örgütsel bağlamına uyarlanmıştır. Çalışma, özgün **Paternalist Liderlik Ölçeği**'nin psikometrik özelliklerini Türkçe konulan popülasyon üzerinde de?erlendirmeyi amaçlamıştır. Bu adaptasyon, Türk i? ve e?itim ortamlarında **paternalist liderlik** davranışları ve bu davranışların etkilerinin bilimsel olarak incelenmesine olanak tanmaktadır. Ölçek, özellikle liderlik araştırmalarında ve örgütsel psikoloji alanında kullanılmak üzere tasarlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Paternalist Liderlik, Liderlik Ölçeği, Türkçe Adaptasyon, Psikometrik Özellikler, Örgütsel Psikoloji

Yazarlar

Evrin Erol, ?brahim ?entürk

Amaç

Paternalist Liderlik Ölçeği'nin temel amacı, **paternalist liderlik** davranışları Türk örgütsel ve kültürel bağlamında geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçmektir. Bu adaptasyon çalışması, orijinal ölçeğin kavramsal yapısını ve maddelerinin Türk toplumunun de?erleri ve i? kültürü ile ne ölçüde örtüştüğünü incelemeyi hedeflemiştir. Ölçek, liderlerin astlarına karşı hem otoriter hem de iyiliksever tutumları bir arada sergilediği karmaşık bir liderlik stilini de?erlendirmek için geliştirilmiştir.

Ölçek, araştırmacılara ve uygulayıcılara, **paternalist liderlik** ile çalışılan performans, i? tatmini, örgütsel bağlılık ve örgütsel vatandaşlık davranışları gibi çe?itli örgütsel sonuçlar arasındaki ilişkileri incelemede standart bir araç sağlamaktadır. Böylece, liderlik uygulamalarıyla anlaşılan ve geliştirilmesine katkıda bulunmay? amaçlanmaktadır.

Yapı

Paternalist Liderlik Ölçeği, genellikle üç temel boyutu olan paternalist liderlik yapısını ölçmeyi hedefler: **otoriter liderlik**, **iyiliksever liderlik** ve **ahlaki liderlik**. **Otoriter liderlik** boyutu, liderin astları üzerinde güçlü bir kontrol ve otorite kurması, kararları tek başına alması ve astlarından mutlak itaat beklemesini ifade eder. **iyiliksever liderlik** ise liderin astlarının kişisel ve profesyonel refahına karşı duyduğu babaçana ilgiyi, onlara destek olması ve koruyucu bir tutum sergilemesini içerir. **Ahlaki liderlik** boyutu ise liderin kişisel erdem, adalet ve örnek davranış sergileyerek astlarına rol model olması vurgular.

Bu ölçek, bu üç boyutun birleştirmesini ölçerek, liderlerin astlarıyla olan ilişkilerinde hem güçlü bir hiyerarşik yapı hem de kişisel bir ilgi ve ahlaki rehberlik unsurlarının nasıl dengelediğini anlamaya çalışır. Adaptasyon çalışması, bu boyutların Türk kültürel yapısında nasıl tezahür ettiğini ve ölçülebilirliğini araştırmıştır. Ölçek, bu karmaşık yapıyı çok boyutlu bir perspektiften ele alarak, **paternalist liderlik** fenomenine dair kapsamlı bir değerlendirme sunar.

Geçerlik

Kaynak içerikte **Paternalist Liderlik Ölçeği**'nin geçerliliğine dair spesifik detaylar belirtilmemiştir. Ancak bir adaptasyon çalışması olması nedeniyle, ölçeğin orijinal yapısının Türk örneğinde de korunup korunmadığını incelemek amacıyla çeşitli geçerlik analizlerinin yapıldığı varsayılmaktadır. **Geçerlik**, bir ölçeğin ölçmeyi amaçladığı yapıyı ne kadar doğru ölçtüğünü ifade eder ve genellikle farklı türleri bulunur.

Bu tür bir çalışmada, genellikle **yapı geçerliliği** (örneğin, doğrulayıcı faktör analizi ile boyutların doğrulanması), **içerik geçerliliği** (maddelerin ilgili yapıyı temsil etme derecesi) ve **ölçüt geçerliliği** (ölçeğin ilgili diğer değişkenlerle tutarlılığı) incelenir. Erol ve Şentürk (2018) tarafından yapılan adaptasyon çalışmasında, ölçeğin Türk kültürü için uygunluğunu ve orijinal kavramsal yapısının yansıtıp yansıtmadığını gösteren istatistiksel analizleri içerdiği duyulmaktadır.

Güvenirlilik

Kaynak içerikte **Paternalist Liderlik Ölçeği**'nin güvenilirliğine dair spesifik bilgiler sunulmamıştır. **Güvenirlilik**, bir ölçüm aracının tutarlılığı ve kararlılığını ifade eder; yani aynı koşullar altında tekrarlandığında benzer sonuçlar verme eğilimini gösterir. Psikometrik adaptasyon çalışmalarıyla güvenilirlik, ölçeğin tutarlı bir ölçüm aracı olduğunu göstermek için kritik öneme sahiptir.

Genellikle güvenirlilik analizleri arasında **iç tutarlılık** (Cronbach's Alpha katsayısı ile maddelerin birbiriyle ne kadar tutarlı olduğunu ölçme) ve **test-tekrar test güvenirliliği** (farklı zamanlarda yapılan ölçümlerin tutarlılığı) yer alır. Erol ve Şentürk (2018) çalışmasında, ölçeğin Türk örneğinde yüksek iç tutarlılık ve zamana yayılan kararlılık gösterdiği yönünde bulgulara yer verildiği varsayılmaktadır, bu da ölçeğin güvenilir bir araç olduğunu işaret eder.

Faktör Analizi

Kaynak içerikte **Paternalist Liderlik Ölçeği**'nin faktör analizine ilişkin detaylı bilgi bulunmamaktadır. Ancak bir ölçek adaptasyon çalışmasında **faktör analizi**, ölçeğin yapı geçerliliğini incelemek ve orijinal ölçeğin boyutlarının uyarlanan dilde de geçerli olup olmadığını doğrulamak için vazgeçilmez bir yöntemdir. Bu analiz, ölçek maddelerinin hangi alt boyutları temsil ettiğini ve bu boyutların teorik yapıyla ne kadar uyumlu olduğunu belirlemeye yardımcı olur.

Erol ve Şentürk (2018) çalışmasında, muhtemelen **açıklayıcı faktör analizi (AFA)** veya **doğrulayıcı faktör analizi (DFA)** kullanılmıştır. AFA, maddeler arasındaki ilişkileri keşfederek temel boyutları belirlerken, DFA ise önceden belirlenmiş bir faktör yapısını (yani paternalist liderliğin otoriter, iyiliksever ve ahlaki boyutları gibi) veri tarafından ne ölçüde desteklendiğini test eder. Bu analizler, ölçeğin Türk örneğinde de çok boyutlu yapıyı koruduğunu ve geçerli bir ölçüm aracı olduğunu göstermek için kullanılmıştır.

Araç

Test Türü: Uyarlama Ölçeği

Format: Genellikle Likert tipi derecelendirme ölçeği kullanılır (örn. "Kesinlikle katılmıyorum"dan "Kesinlikle katılıyorum"a kadar 5 veya 7 noktalı bir ölçek).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Örgütsel bağlamda çalışan yetkinler (yöneticiler ve astlar).

Yaş Grubu: Yetkinler.

Popülasyon Detayları: Türk kültürü ve iş ortamlarında çalışan bireylerden oluşan örneklem üzerinde uygulanmıştır.

Test Metodolojisi: Kendi kendine raporlama (self-report) yöntemiyle uygulanır. Katılımcılar, liderlerinin veya kendi liderlik davranışlarını değerlendirilen maddelere yanıt verirler.

Anahtar Kelimeler

Liderlik Stilleri, Örgütsel Davranış, Psikolojik Test, Ölçek Geliştirme, Türk Kültürü

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi sağlanmamıştır.

Kurum E-posta Adresleri: evrim.erol@dpu.edu.tr (Evrin Erol için)

Yayın Adresi: Bilgi sağlanmamıştır.

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçeğin kullanımı için özel izinler veya ücretlendirme hakkında kaynak içerikte bilgi bulunmamaktadır. Ölçeği kullanmayı düşünen araştırmacılar ve uygulayıcılar, ölçeğin sorumlu yazarı Evrim Erol ile doğrudan iletişime geçmeleri tavsiye edilir. Ölçeğin adaptasyon

çalışması 2018 yılında yayımlanmıştır.

Referanslar

Erol, E., & Senturk, I. (2018). Paternalistic Leadership Scale Turkish adaptation a validity - reliability study.

International Journal of Educational Methodology, 4(4), 267-285. doi: [10.12973/ijem.4.4.267](https://doi.org/10.12973/ijem.4.4.267)

Ölçeğin orijinal PDF'i buradan indirilebilir: [paternalistic-leadership-scale-toad.pdf](#)

Paternalist Liderlik Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Sayılan kaynak içerikte Paternalist Liderlik Ölçeği'nin maddeleri bulunmamaktadır. Bu nedenle, ölçek maddeleri buraya eklenememiştir. Maddelere erişim için lütfen ilgili referans kaynağına başvurunuz veya sorumlu yazarla iletişime geçiniz.